

Om Afkortning i Straffen som Godtgørelse for udstaaet Varetægtsarrest.

Af Olaf Haack.

Det er uomtvisteligt, at Varetægtsarresten er et nødvendigt Onde. Uanset, om Straffeprocessen er ordnet inquisitorisk, som det endnu er Tilfældet i Danmark, saa længe Loven om Rettens Pleje ikke er traadt i Kraft, eller akkusatorisk, vil det i de overvejende hyppigste Tilfælde, hvor det drejer sig om betydeligere Forbrydelser, være nødvendigt gennem Fængsling at sikre den sigtedes Tilstedeværelse og skabe Ro og Arbejdsfred for Undersøgelsen ved at afskære Paavirkning af Vidner, Aftaler med eventuelle medskyldige eller Fjernelse af Gerningens Spor og Udbytte. Ogsaa den almindelige Retsfølelse hos Befolkningen kræver som Modvægt mod den ved en alvorlig Forbrydelse skabte Uhygge den skyldiges eller sigtedes Arrestation. Den sigtede maa altsaa underkaste sig dette Onde; den straffende Retshaandhævelses Formaal kræver, at han paa det Tidspunkt, hvor han har allermest Brug for sin Bevægelsesfrihed og Handlefrihed, da hans sociale Stilling og økonomiske Forhold truer med at bryde sammen, og da hans paarørende er ramt eller udsat for at rammes af Skam eller Nød, maa finde sig i Fængslingen, undvære sine nærmestes stadige Sympatibeviser, Trøst og Støtte og lade sig hensætte i den Tilstand af større eller mindre Hjælpeløshed, som personlig Indespærring altid maa fremkalde. Kan Sigtelsen mod ham ikke gennemføres til en fældende Dom, har han

efter Lovgivningen Mulighed for at opnaa Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel. Men hvis han findes skyldig og dømmes til Straf, opstaar det Spørgsmaal, om der ikke da kan og bør ydes ham et Afslag i den Straf, han skal udstaa, som en Godtgørelse for det Plus af Lidelse, som ved Varetægtsarresten er paaført ham, forinden hans Skyld var fastslaaet af de rette Myndigheder. Og endvidere bliver der Spørgsmaal om tilsvarende Godtgørelse for den Varetægtsarrest, som ligger efter Dommen, men inden den domte kan komme til at begynde Straffens Udstaaelse.

At finde den rette Ordning af dette Spørgsmaal om Godtgørelse er af stor Vigtighed. Først og fremmest for den skyldige, naar han derigennem kommer til at udstaa en ringere Straf, end han ellers maatte gennemgaa. Fremdeles vil denne Udsigt for enhver Varetægtsarrestant gøre Undersøgelsestiden mindre pinlig, styrke hans Mod og Energi til at kæmpe for sin Uskyldighed og for Frifindelse, idet han véd, at selv om Kampen og dermed Arrestopholdet trækker ud, vil paa den anden Side, selv om han domfældes, Kampens Tid blive godtgjort ham ved en Formindskelse i Straffetiden. Denne Udsigt vil modvirke sløv Ligealdighed hos og falske Tilstaaelser fra en Arrestant, som ellers kunde tænkes i Fortvivlelse over den til ingen Nytte spildte Arresttid at opgive sit Forsvar blot for tilsidst at faa Ende paa Sagen og faa begyndt paa en Strafafsøning, der dog i alt Fald med hver endt Dag vil bringe ham nærmere tilbage til Friheden. Denne Gevinst for den sigtede er nødvendigvis til lige en Gevinst for Samfundssamvittigheden. Men fremdeles vil en Ordning, der tillader Varetægtsarrestens Godtgørelse, bidrage til at fjerne noget af den Ulighed i de sigtedes Retsstilling, der uundgaaelig følger af Myndighedernes forskellige Arbejdsmaade og Arbejdsvilkaar: én Undersøgesdommer er af Naturen hurtig, arbejder let og har straks Blik for, hvad det gælder om, medens en anden er langsommere og tungere; hos den første bliver Varetægtsarresten gennemgaaende kortere end hos den anden. En Forhørsdommer i

en lille Retskreds vil langt hurtigere kunne afslutte en Undersøgelse end en overbebyrdet Kriminalretsassessor i Hovedstaden. Selv hos en og samme Myndighed vil Undersøgelsens og dermed Varetægtsarrestens Langvarighed være forskellig, eftersom en Sag indtræffer paa en Tid, da der ikke foreligger mange andre for ham, eller paa et Tidspunkt, da hans Tid og Kraft er beslaglagt af mange og vanskelige Sager. Paa denne Forskellighed i Arresttidens Længde, der ikke er betinget af den sigtedes eget Forhold eller Gerningens Beskaffenhed, vil en hensigtsmæssig Godtgørelsesregel raade Bod.

Endelig er det ogsaa berettiget at nævne Hensynet til den Myndighed — efter vor Ret Forhørsdommeren — der skal træffe Afgørelse om Nødvendigheden af at anvende Varetægtsfængsling. Det er jo ikke blot en Beføjelse, men en Pligt for ham at anvende dette Middel i Undersøgelsens Tjeneste, hvor det er paakrævet; derfor har ogsaa han Krav paa en Retsordning, der tillader ham med god Samvittighed og uden at paadrage sig et odiost Skær, at gøre dette, hvilket vil være Tilfældet, naar han og Almenheden véd, at den Lidelse, der herved paaføres den endnu udømt, paa ret og rimelig Vis holdes den senere domfældte tilgode. Er der ikke Mulighed herfor, vil Dommeren let komme til at arbejde under Trykket af et nervøst Hastværk til Skade for Sagens fuldkomne Belysning, vil føle sig i for høj Grad utilbøjelig til at arrestere, naar det ikke drejer sig om subsistensløse og forhullede Personer, og vil under Trykket heraf maaske undlade at arrestere i Tilfælde, hvor Arresten var paakrævet af Hensyn til Undersøgelsens Vigtighed og Gang. Det er ganske vist sandt, at hvad der hidtil i den danske offentlige Mening har været klaget over, er netop det modsatte, nemlig, at Varetægtsarresten sad for løst i Dommernes Hænder. Men i de sidste Aartier har i alle Fald i København Forholdene forandret sig saa meget paa dette Punkt, at de, der virkelig kender Forholdene, sikkert vil erkende det berettigede i ogsaa at nævne Hensynet til Dommernes Handle-

frihed som et Moment, der kræver en forsvarlig Ordning af det her omhandlede Spørgsmaal.

De Grunde, som kan anføres imod *o v e r h o v e d e t* at lade den udstaaede Varetægtsarrest virke formindskende paa det Straffekvantum, den domte skal udstaa, bliver man formentlig hurtig færdig med. Allerede den Omstændighed, at vistnok alle civiliserede Landes Lovgivning eller Retsudøvelse anerkender en saadan Virkning, viser dens almindelige Berettigelse. Det er ganske vist rigtigt, at Varetægtsarresten ikke er Straf, ja er principielt forskellig fra Straf, idet den er et processuelt Hjælpemiddel eller, om man vil, en processuel Bivirkning, og at andre Bivirkninger ikke komme til Afkortning i Straffen: den sigtede, der ikke er arresteret, maa møde til Forhør og afgive Forklaringer, saa tidt og saa længe, som Undersøgelserdommeren forlanger det, uden at han for dette Offer af sin Tid faar nogen Godtgørelse i Straffen; ej heller kan han forlange nogen Godtgørelse for de »Bivirkninger«, der bestaa i Tab af Anseelse, af socialt og økonomisk Velvære. Men ingen af disse Virkninger kan i nogen Maade sammenstilles med Varetægtsarresten. De sidstnævnte er slet ikke processuelle, ikke Følger af Undersøgelsen, men af den skyldiges egen Gerning; og Tidstabet er i alle Fald ikke en *L i d e l s e*, saaledes som Fængslingen. Denne er vel ikke Straf, men den rummer det samme, som er Alfa og Omega i al moderne Straf, nemlig Frihedsberøvelsen, og den er derfor mere »straffignende« end noget andet. Fra et Gengældelsessynspunkt vil der intet være til Hinder for at betragte Straffens Formaal som i større eller mindre Omfang fyldestgjort ved den udstaaede Varetægtsarrest. Fra et Samfundssikringssynspunkt, hvor Straffekravet *o v e r h o v e d e t* er ganske relativt, gælder dette i endnu højere Grad. For saa vidt man endnu vil gøre gældende, at Afkortningen ikke er mulig ved alle Strafarter, idet den er udelukket overfor Livsstraf, livsvarig Frihedsstraf, Tab af Embede eller Næringsadkomst, Valgret o. l., da kan dette maaske nærmest vække Tvivl om Berettigelsen

af slige Strafarter, der udelukke en efter sin Natur iøvrigt berettiget Afkortning; men i alle Fald kan Betragtningen ikke føre til at nægte Afkortningen overfor de Strafarter, der er modtagelige for en saadan, nemlig alle tidsbegrænsede Frihedsstraffe samt Bødestrafte.

Spørgsmaalet bliver da, hvilke retslige Synspunkter der skal anlægges for en saadan af Billighedshensyn og reale praktiske Grunde paakrævet Afkortning, Synspunkter, der ogsaa maa blive medbestemmende for dennes Omfang og Betingelser. I Motiverne til dansk Straffelov af 10. Februar 1866 fremhæves p. 87 med Rette, at det her drejer sig om en Omstændighed, der ikke hører til de objektive eller subjektive Momenter, der har Indflydelse paa Strafskyldens Størrelse. Strafskylden beror paa Gerningen, paa den skyldiges personlige Forhold og paa de Omstændigheder, der har bragt ham i Kausalforhold til Gerningen, hvorimod den er og maa være ganske uafhængig af, om han derefter har maattet lide det straffeprocessuelle Onde, Varetægtsarresten, eller ej. Det kan tænkes, at to Mennesker er i nøjagtig samme Grad delagtige i en Forbrydelse, men at det kun skønnes nødvendigt at arrestere den ene af dem; ingen vil kunne gøre gældende, at dennes Strafskyld derved bliver mindre end den andens. Straffelovens Motiver udtaler imidlertid videre, at det er stemmende med Sagens Natur, at Varetægtsarresten dog under visse Omstændigheder regnes den skyldige tilgode ved Straffens Udmaaling. Men naar Strafskylden er upaavirket, bør ogsaa Strafudmaalingen forblive det. Det er irrationelt at betragte den udstaaede Varetægtsarrest som formildende Omstændighed, som Strafnedsettelsesgrund eller endog som Straffrihedsgrund. Udmaalingen og Tilkendelsen ved Dommen af den forskyldte Straf maa ske uden noget som helst Hensyn til den udstaaede Arrest; Straffen maa ansættes til samme Art og Grad, som hvis den domte ikke havde været arresteret. Dette er ganske klart efter Gengældelsesteorien, idet Straffens Fastsættelse som Udtryk for Samfundets Misbilligelse af den sædelige

Skyld ikke kan paavirkes af Omstændigheder, som ligger uden for denne. Men det samme gælder efter de praktisk-reale Straffeteorier, idet Repressionen overfor Mandens eller Gerningens Samfundsfarlighed ikke kan svækkes ved et Hensyn, der ikke betyder en Formindskelse af denne Farlighed. Dommen bør have et saadant Indhold, at det nu og i Fremtiden klart kan ses, hvorledes Samfundsmagten har vurderet den begaaede Forbrydelse som saadan, hvorved ogsaa først den fulde Virkning som Generalprævention opnaas. Det vilde være at forflygtige Straffens Grundlag og Væsen, om i det nysnævnte Tilfælde Dommen tilkendte den arresterede Medgerningsmand en lavere Straf end den anden, som var forbleven paa fri Fod. Godtgørelsen for Varetægtsarresten kan ikke med Rette ydes med Hensyn til den Straf, der i d o m m e s, men kun med Hensyn til den, der bliver a t u d s t a a. Synspunktet bliver derfor nærmere ved en Strafhørsgrund, eller rettere en Straferstatning; rigtigst er Forholdet vistnok betegnet af *Kriegsmann**) ved Udtrykket: en a n t e c i p e r e t S t r a f f u l d b y r d e l s e. Under de Betingelser, som nærmere skal omhandles nedenfor, kan man lade den udstaaede Varetægtsarrest i større eller mindre Omfang, eventuelt helt, træde i Stedet for U d s t a a e l s e n af den idømte Straf. Det har ikke blot teoretisk Interesse at fastholde dette Synspunkt som det rette. Dets Konsekvens, at hele den forskyldte Straf udtrykkelig fastslaaes ved Dommen, vil lade den skyldige, den krænkede og Omverdenen føle hele Vægten af den begaaede Brode; hvis specielle Virkninger af Dommen, saasom Gentagelsesvirkning, Tab af politiske eller sociale Rettigheder, Vidneinhabilitet eller lignende i en Lovgivning er knyttet til Idømmelsen af et bestemt Straffekvantum, bevares disse Virkninger fuldt ud,

---

*) *Kriegsmann*: Anrechnung der Untersuchungshaft, i »Vergleichende Darstellung des deutschen und ausländischen Strafrechts, allgemeiner Teil«, III Bind, til hvilket Arbejde nærværende Afhandling støtter sig, særlig m. H. t. Oplysningerne om fremmed Rets Stilling.

samtidig med, at den dømte opnaar den af Billighed paa-krævede Godtgørelse i Straflidelsen for den udstaaede Vare-tægtslidelse.

Herefter bør Ordningen være den, at Dommen — ogsaa i Konklusionen — først fastsætter den forskyldte Straf og derefter bestemmer, hvorvidt nogen Del heraf, og i bekræftende Fald: hvor stor en Del, skal betragtes som udstaaet ved den lille Vare-tægtsarrest, altsaa f. Eks.: »N. N. bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, hvoraf 15 Dage, er at betragte som udstaaede ved den udholdte Vare-tægtsarrest.« Selv om man — hvorom nærmere siden — kun gør Afkortningen fakultativ, baade med Hensyn til dens Omfang og til, om den overhovedet skal finde Sted, bør det være Pligt for Dommeren i alle Sager, hvor Vare-tægtsarrest har været anvendt, udtrykkelig at udtale sig om, hvorvidt Afkortning bør ske eller ej, fordi man kun derved kan sikre sig, at dette Spørgsmaal virkelig har været Genstand for særskilt Overvejelse.

Dansk Straffelovs § 58 *) indeholder to forskellige Bestemmelser om Godtgørelse for Vare-tægtsarresten, nemlig dels, at denne ved Udmaalingen skal komme i Betragtning som en formildende Omstændighed, altsaa indenfor de fastsatte Strafferammer, dels, at Arresten, hvis den skyldiges Forhold befindes kun at egne sig til Straf af en kortere Tids simpelt Fængsel eller Fængsel paa sædvanlig Fangekost, efter Domstolenes Bestemmelse kan træde i Stedet for Straf. Den førstnævnte Bestemmelse er knyttet til to Betingelser: at Arresten har været langvarig, og at denne langvarige Arrest ikke maa tilskrives den skyldiges eget Forhold under Sagen. Disse Betingelser er vel ikke udtrykkelig nævnt i den anden Bestemmelse, der kun taler om »den lille Vare-tægtsarrest«; men efter Motivernes Udtalelser og Lovens Aand er det givet, at Uforskyldtheden ogsaa her er en Betingelse, og det samme maa da gælde om Langvarigheden.

*) Se om denne nærmere Torp: Den danske Strafferets almindelige Del (1905) p. 646—47 og 817—19.

Motiverne taler kun om de to Alternativer, formildende Omstændighed og Bortfald af al Straf, men Lovordene (»træde i Stedet for Straf«) rumme ogsaa Bortfald af en Del af Straffen ø: Nedsættelse under det foreskrevne Minimum, og Praksis har stedse godkendt denne Fortolkning, som ogsaa er nødvendig for at undgaa Urimelighed.

I hele Paragrafen udfordrer stærkt til Kritik. Som tidligere udviklet har den omhandlede Godtgørelse intet med Strafskylden at gøre, hvorfor Synspunktet: en formildende Omstændighed, der bevirker Idømmelsen af en mindre Straf, end der ellers vilde blive tilmaalt, er irrationelt. Formuleringen af Paragrafens anden Del, hvorefter Arresten kan træde i Stedet for Straf, er rigligere, da den lader Mulighed for ved Dommen at fastsætte den virkelige forskyldte Straf og derpaa bestemme, at Varetægtsarresten skal træde i Stedet for Udstaaelsen af denne eller en Del af den. Dette har dog næppe været Lovens Tanke, og i alle Fald er det forstaaeligt, at Forbindelsen med første Del har ført til, at en saadan Formulering ikke anvendes, men at Praksis, naar Bestemmelsens anden Del anvendes, idømmer en Straf under Minimum uden Omtale af, hvad der afset fra Arresten er forskyldt, eller erklærer hele Straffen for bortfalden uden at angive den Straf, der saaledes bortfalder. Naar saaledes hele Straffen erstattes af den lille Arrest, lyder Formuleringen i Reglen saaledes: »Den af N. N. forskyldte Straf bortfalder.« Bortset fra de tidligere omtalte Ulæmper ved en saadan Affattelse maa endnu særlig bemærkes, at den dømte jævnlig herved opfatter sig som kendt skyldfri eller dog næsten skyldfri, saa at ogsaa Specialpræventionen svækkes stærkt samtidig med hans Forstaaelse af sin Gernings Retsstridighed. I tidligere er Formuleringen i en Viborg Overretsdøm i Ugeskrift for Retsvæsen 1885 p. 1107, der ogsaa i Konklusionen siger: »Det af Tiltalte N. N. under Sagen udstaaede Varetægtsfængsel træder i Stedet for den af ham forskyldte Straf«, og saaledes dog i alle Fald gør det klart for Dømfældte, at han har forskyldt en Straf. Betingelsen, at Ar-

resten skal have været »langvarig«, er allerede af den Grund uheldig, at den er saa ganske ubestemt; flere Domme har fastslaaet, at § 58 er anvendelig, naar blot Langvarigheden ikke i sin Helhed er forskyldt af Arrestanten; herefter vil en uforskyldt kortere Forlængelse af en langvarig Arrest kunne komme den skyldige tilgode, hvorfor saa ikke ogsaa en kortere, helt »uforskyldt« Arresttid? Det er endvidere irrationelt, at Reglen i den første Bestemmelse er obligatorisk, i den anden fakultativ; der kan diskuteres om, hvorvidt Afkortningsreglen i det hele taget skal være det ene eller det andet; men det Alternativ, man vælger, bør gælde, hvad enten Afslaget holder den Straf, der skal udstaaes, indenfor Strafferammen, eller bringer den under denne, eventuelt helt lader Straffen bortfalde. Overfor en absolut lovbestemt Straf, der overstiger en kortere Tids simpelt Fængsel eller Fængsel paa sædvanlig Fangekost, er det efter § 58 slet ikke muligt at skaffe nogen som helst Godtgørelse for Vare-tægtsarresten, da her hverken første eller anden Del af Paragrafen kan finde Anvendelse. Fremdeles er det en Mangel, at det ikke er gjort Domstolene til Pligt at udtale sig om Afkortning af Straffen for den udstaaede Vare-tægtsarrest. Dette er ganske vist nødvendigt, naar man vil bruge Lovbudets 2det Stk. og gaa under Minimum, og da dette er overladt til Rettens Skøn, betyder Tavshed herom i Dommen, at man ikke har fundet Anledning dertil. Men efter 1ste Stk. er det obligatorisk at tage Arresttiden i Betragtning som formildende Omstændighed, og det burde da være paabudt, at Domstolen udtaler sig herom i Dommen, der ellers helt kan tilsidesætte denne Regel; thi hvilken Sikkerhed har ellers den domte for, at der ved Straffens Udmaaling er taget noget som helst Hensyn til Fængslingstiden, naar Dommen uden at nævne noget herom blot ikender ham en Straf, der ligger under vedkommende Straffelovbuds Maksimum? Mest angribelig er dog den Begrænsning i Paragrafens 2den Del, at den videregaaende Afkortning er udelukket, naar Forholdet egner sig til højere Straf end en kortere Tids sim-

pelt Fængsel eller Fængsel paa sædvanlig Fangekost. For det første er Udtrykket »en kortere Tid« lige saa ubestemt som Betingelsen »en langvarig Varetagtsarrest« og derfor uden reel Værdi, kun egnet til at hidføre en beklagelig Retsulighed paa Grund af de forskellige Dommeres afvigende Opfattelse af dette Begreb og deres forskellige Lyst til at yde Godtgørelse for Varetagtsarresten. Men dernæst er hele Begrænsningen uden indre Begrundelse. Den forstås formentlig kun derved, at Straffeloven direkte kun har tænkt paa totalt Bortfald af Straf, ikke paa Strafnedsættelse. Som før omtalt pege jo Ordene i 2det Stykke nærmest derpaa, og Motiverne gaa fra Omtalen af Arresten som obligatorisk Udmaalingshensyn over til at sige, at »efter Omstændighederne synes endog al Straf at burde kunne bortfalde«, uden at nævne Mellemsvejen, Nedsættelse under Minimum. Tanken har da været, at naar Gerningen var baade kvantitativt og kvalitativt ringe, hvilket viste sig i, at Straffen kun vilde blive en kortere Tid af de mere »honette« Fængselsformer, kunde man lade Arresten træde i Stedet for Straf. Men naar, som jo af Praksis fast anerkendt, Bestemmelsen fortolkes som Hjemmel for at lade en Del af Straffen bortfalde, maa dette ogsaa burde gælde overfor en længere Straf af de nævnte Arter. Og naar det rationelle Synspunkt anlægges, hvorefter der er Spørgsmaal om en af Billighed dikteret Godtgørelse for det Plus af Lidelse, Arresten har rummet, saa maa enhver Begrænsning i den omhandlede Retning sprænges, saa at der er Mulighed for Godtgørelse uden noget Hensyn til Straffens Grad og Art, naar blot disse efter deres Natur gør en Afregning mulig. Særlig stødende virker det, at det efter Straffeloven ikke var muligt at anvende § 58, 2det Stk. ved Tyveridomme, fordi Straffen var mindst Fængsel paa Vand og Brød. Selv om Tyveriet var ringe, og Varetagtsarresten havde været uforholdsmæssig lang, kunde dette ikke bringe Straffen ned under det lovbefalede Minimum. Det samme galdt f. Eks. ved Domfældelse efter Strfl.s § 185. Herpaa er der dog raadet Bod

ved de midlertidige Straffelove af 1. April 1905 og 1. April 1911, som i deres § 13 tillade at omsætte lovbestemt Minimalstraf af Fængsel paa Vand og Brød til Fængsel paa sædvanlig Fangekost, idet Praksis derefter har anerkendt, at Straffen i Medfør af § 58, 2det Stk. kan nedsættes eller bortfalde ogsaa ved Forbrydelser, hvor Straffeloven fastsætter Fængsel paa Vand og Brød som laveste Straf, jvfr. U. f. R. 1906 A p. 510 og B p. 130.

Som tidligere fremhævet, er Kravet om Godtgørelse ved Strafudstaaelsen for lidt Varetægtsarrest ikke et logisk-nødvendigt, hvilende paa Retsgrundsætningernes Konsekvens, men begrundet ved Billighed og foreneligt med de straffetretlige Grundsynspunkter. Derfor kan der rejses Spørgsmaal om, hvorvidt Reglen om Afkortning bør være kun fakultativ, eller om den bør være betinget obligatorisk eller endog ubetinget obligatorisk. Som et for alle Ordninger fælles Maksimum kan opstilles den Sætning, at der aldrig kan afkortes flere Straffedage, end Antallet af Varetægtsarrestdage udgør. Men iøvrigt er mange forskellige Ordninger mulige, saaledes som det fremgaar ved Undersøgelse af fremmed Ret. En Del Lande give kun Domstolene en fakultativ Adgang til at afkorte, saa at Retten baade bestemmer, om der overhovedet skal afkortes, og i bekræftende Fald, hvor stor Afkortningen skal være. Dette gælder saaledes Tyskland, Holland, Rusland, en Del af Schweitz's Kantoner og Sverrig, hvor Love af ²⁴/₇ 1903 og ²²/₆ 1906 har indsat en fakultativ Afkortningsregel som § 12 i Kap. 4 af svensk Strafflag af 16. Februar 1864 *). I disse Retsordninger gælder det, at hvis Dommen intel udtaler om Afregning, finder saadan ikke Sted. Paa den anden Side staar det i Rettens Magt endog at lade en Arrest, der er selvforskyldt, komme til Afregning. Fransk Ret følger ogsaa Princippet om fakultativ Afregning, men i den Form, at den kan nægtes af Retten ved en udtrykkelig og begrundet Udtalelse herom, medens Af-

*) § 12 er indgaaende og kritisk belyst af Nils Stjernberg i Tidsskr. f. Retsvidenskab 1910 p. 1—42.

kortningen finder Sted overalt, hvor den ikke saaledes er specielt afskaaret. Norge har derimod en betinget og begrænset obligatorisk Afkortning, idet § 60 i Straffeloven af 22. Maj 1902 bestemmer: »Har den dømte været underkastet Varetægtsfængsel, som han ikke ved sit Forhold under Sagen har paadraget sig, bør dette i Domsslutningen helt eller delvis bringes i Afkortning i den forskyldte Straf, saa at denne endog kan anses helt afsonet.« Herefter er det kun den uforskyldte Arrest, der afkortes, og Afdraget kan ske »helt eller delvis«. En Del af Schweiz's Kantoner afregner ligeledes obligatorisk den uforskyldte Arrest. Belgien og Italien har derimod taget Skridtet fuldt ud og afkorter i Straffen obligatorisk al Varetægtsarrest, selvforskyldt saa vel som uforskyldt; tier Dommen om Afregningen, bliver det de straffuldbyrdende Myndigheders Sag at foretage Fra- draget. Østerrigs gældende Ret staar paa det samme princip- stridige Grundlag som den gældende danske Ret, idet den tager en uforskyldt Forkængelse af Arresten i Betragtning som Strafformildelsesgrund. Engelsk og amerikansk Lov- givning synes at mangle Lovregler om Emnet.

Af de udenlandske nye Straffelovsudkast er det schweitziske (ogsaa i Redaktionen af 1912) det mindst vidtgaaende og mest kortfattede paa det her omhandlede Punkt, idet den blot fakultative Afregning bibeholdes i § 57: »Die Untersuchungshaft kann dem Verurteilten ganz oder teilweise auf die Strafe angerechnet werden.« Det østerrigske Udkast af 1909 afkorter obligatorisk, men kun den uforskyldte Arrest, idet § 71 er affattet saaledes: »Die Verwahrungshaft und Untersuchungshaft, die der Verurteilte vor dem Urteils- spruch erlitten hat, ist auf Freiheitsstrafen und Geldstrafen anzurechnen, soweit der Verurteilte sie nicht verschuldet hat.« De tyske Udkast gaar videst ved obligatorisk at af- regne den uforskyldte Arrest og derhos give fakultativ Ad- gang til en større eller mindre Godtgørelse under særlige Omstændigheder for den selvforskyldte Arrest; Vorentwurf § 86 lyder: »Auf die erkannte Strafe ist im Urteile die er-

littene Untersuchungshaft unverkürzt anzurechnen, soweit sie der Verurteilte nicht, abgesehen von der begangenen Tat, durch eigenes grobes Verschulden sich zugezogen hat. Auch in diesem Falle kann ausnahmsweise die Anrechnung ganz oder teilweise erfolgen, wenn besondere Billigkeitsgründe dafür sprechen.« Gegenentwurf har i § 91 samme Tekst, kun at der i Stedet for »die erkannte Strafe« staar »die erkannte zeitige Freiheitsstrafe und Geldstrafe«.

Det vil nu formentlig vise sig, at kun en Ordning, der hjemler obligatorisk Afregning, fuldtud kan tilfredsstille de Humanitetsgrunde, der føre til at opstille en Afkortningsregel. Er man først naaet til at ønske derigennem at yde en Godtgørelse for Varetægtsarrestens Lidelse, bør man sikre sig, at Godtgørelsen virkelig ydes, og ikke overlade Skønnet i saa Henseende til de enkelte Dommere, med deraf flydende Udsigt til Retsulighed efter de enkelte Dommerpersonligheders Opfattelse og Tankegang. Fordi en Afkortning er forenelig med de forskellige Opfattelser af Straffens Væsen og Formaal, er det ikke dermed udelukket, at Ønskeligheden af den og Betingelserne for den bedømmes forskellig af Gengældelsesteoriens og af de praktisk-reale Teoriens Mænd, og da det næppe kan ventes, at der blandt Dommerne vil kunne skabes en helt ensartet Opfattelse af det centrale i Straffens Væsen og Opgaver, vil en blot fakultativ Adgang til Afkortning rumme Fare for, at Godtgørelsens Betingelser og Omfang afgøres forskelligt i Tilfælde, som er ganske ensartede. Den domte vil eventuelt blive nødt til at appellere Dommen blot for at skaffe sig denne Godtgørelse, idet han haaber, at Overinstansens Skøn vil være mildere end Underdommerens. Formuleres Reglen derimod obligatorisk, er der en fast Rettesnor at gaa efter, og den arresterede vil vide, hvad han har at vente. Selv om Afregningsretten knyttes til Betingelser — navnlig, at Arresten skal være uforskyldt — mistes ikke derved denne Fordel, naar blot Betingelsen formuleres saa klart og bestemt, at den ikke atter forudsætter et ubestemt Skøn, men en Kon-

statering af, om konkrete faktiske Omstændigheder foreligger eller ej, saa at Appellinstansen er i Stand til at bedømme, om der i Underrettsdommen foreligger en Fejl.

I Konsekvens af, at Regelen bør gores obligatorisk, bør der fremdeles fastslaaes bestemte Regler for Afkortningens Omfang, saa at der ved Loven fastslaaes et bestemt Forhold mellem Arrestdage og Straffedage. Det kunde vel teoretisk synes tiltalende at følge f. Eks. den norske Regel: obligatorisk Afkortning i fakultativt Omfang, idet man kan gore gældende, at de faktiske Forhold vil variere saa stærkt, at det er betænkeligt at fastsætte matematisk bestemte Afregningsregler. Men de reale Hensyn, Sikkerheden for, at Afkortningen virkelig ydes i det tilsigtede Omfang, og Kravet om Ensartethed i Retsudøvelsen, vejer stærkere til. Det vil da være ubetænkeligt at bestemme, at der for hver Dags Varetægtsarrest afkortes en Dag i den Fængselsstraf, den dømte er ikendt; Statsfængsel, simpelt Fængsel og Fængsel paa sædvanlig Fangekost maa i saa Henseende ligestilles, allerede fordi de hovedsagelig kendetegnes ved Fællesmærket: Frihedsberøvelsen som saadan udgor Straffen *). Vanskeligere bliver Forholdet overfor Tvangsarbejde, Strafarbejde og det nye danske Straffelovudkasts Arbejdsfængsel, fordi disse Straffe rummer andre Hovedformaal end den blotte Indespærring, Formaal, som vil svækkes ved, at Varetægtsarresten afkortes. Svensk Straffelovs § 12 bestemmer Afkortningens Omfang saaledes, at en Dags Varetægtsarrest vel regnes lig med en Dags Fængsel, men at iøvrigt »de grunder tillämpas, hvilka för en straffarts förvandling till annan äro stadgade«. Det tyske Vorentwurf bestemmer derimod, som paavist, at den uforskyldte Arrest »u n v e r k ü r z t« skal afregnes i den idømte Straf, og Motiverne til det forklarer p. 331 Virkningerne heraf saaledes, at hver Varetægtsarrest-

*) Dette kan formentlig fastholdes ogsaa med Hensyn til Fængsel paa sædvanlig Fangekost, selv efter at midl. Strfl.s § 12 har knyttet Arbejdstvang til denne Strafart.

dag skal, med Udelukkelse af Dommerskøn i saa Henseende, ligestilles med en Dag af den ikendte Frihedsstraf, uden at herved maa gøres nogen Forskel mellem Tugthus-, Fængsels- og Arreststraf. Dette bør formentlig billiges, saa at Bestemmelsen bør gaa ud paa, at for hver Arrestdag betragtes en Dag af den idømte Frihedsstraf, uden Hensyn til dennes Art, som udstaaet. Pinligheden ved Opholdet i Varetægtsarresten under den retslige Forundersøgelse er sikkert som Regel ikke væsentlig mindre tungt vejende end Lidelsen ved, naar Afgørelsen er falden, at udstaa Straf i Tugt- eller Forbedringshuset, hvorunder man dog har den Tilfredsstillelse at kunne se hen til den sikre og forud tidsbestemte Afslutning af Frihedsberøvelsen. Og paa den anden Side er Strafarbejdstiden hyppigst af en saadan Længde, at en uforkortet Afregning af Arresttiden ikke behøver at virke hindrende paa Opfyldelsen af denne Strafarts Formaal. Da Fuldbyrdelsen af alt Strafarbejde i Danmark sker progressivt, opstaar det Spørgsmaal, hvorledes Afkortningen nærmere skal foretages; at lade den falde paa det eller de første Strafstadier, som dels betyder en uundværlig Indledning til Strafarbejdet, dels normalt er de tungeste at gennemgaa, er dels upraktikabelt, og vilde dels være en urimelig Begunstigelse; at fordele Afkortningen paa de forskellige Stadier vilde maaske volde Vanskeligheder; i det hele synes det at være naturligt og tilstrækkeligt, at Afkortningen kun rammer det eller de sidste Trin af Strafudstaaelsen, altsaa den mindst byrdefulde Del af Straffen; ved en saadan Ordning vil formentlig Betænelighederne ved en uforkortet Afregning svinde. Derimod kunde man med Hensyn til de almindelige Fængselsstraffe indvende, at Afkortningen vil bevirke, at en Mængde korte Frihedsstraffe idømmes uden at blive eksekverede, idet de skal betragtes som helt udstaaede ved Varetægtsarresten. Herved ses dog ingen større Betænelighed. Nyttens af de korte Frihedsstraffes Fuldbyrdelse er mere end tvivlsom, fra visse Sider betragtes den endog som skadelig, bl. a. ved at nedbryde en gavnlig Respekt og

Frygt for Fængselet; for Hovedmassen af de dømte, der her bliver Tale om, nemlig Førstegangsforbrydere, der har begaaet mindre Delikter eller Uagtsomhedsforbrydelser, vilde vel i Reglen selve »Katastrofen«, ø: Undersøgelsen, Sigtelsen, Arresten og Domfældelsen med dennes forskellige sociale Følger, i og for sig være nok til at opfylde Straffens Formaal. — Der er i de foranstaaende Udviklinger ikke taget Hensyn til Fængsel paa Vand og Brød. Denne Strafart, hvis Maksimum er 6 × 5 Dage, er jo efter vor gældende Straffelov Normalstraffen for saa alvorlige Forbrydelser som simpelt Tyveri, Bedrageri og Hæleri, og det vilde unægtelig være stødende, om man ved en Afkortningsregel som den her foreslaaede naaede til, at der i en overordentlig Mængde Tilfælde slet ikke blev nogen Straf at udstaa for dem, der begik slige Forbrydelser. Men ligesom det nye danske Udkast ganske afskaffer denne Strafart, og ligesom man vel med Sikkerhed kan sige, at den vil forsvinde med Straffeloven af 1866, saaledes er den, da de midlertidige Straffeloves § 13 har befriet de borgerlige Domstole for Nødvendigheden af nogen Sinde at anvende den, faktisk næsten forsvunden i Praksis i København; for saa vidt den hævdede Afkortningsregel kunde føre til, at man ogsaa udenfor København helt forlod denne Strafart, vilde dette kun være en yderligere Anbefaling for en saadan Lovregels Gennemførelse. — Endelig bliver Spørgsmaalet, efter hvilken Regel Varetægtsarresten skal afkortes i en idømt Bødestraf. Afregningen bør her sættes i Forhold til Bøden, ikke blot til den subsidiaere Frihedsstraf af simpelt Fængsel, der jo, for saa vidt angaar Straffelovens Omraade, fastsættes efter Rettens Skøn, kun at den ikke maa overstige 30 Dage for hver 200 Kr.'s Bøde *), medens der for Bøder udenfor Straffeloven ved Lov 16. Februar 1866 § 1 er fastsat en positiv Skala for Bødernes Omsætning til simpelt Fængsel, nemlig fra 4 til 10 Kr. for 1 Dags Fængsel. I Lighed med denne sidste Ordning kan det fastsættes, at hver Arrestdag afkortes

*) Strfl. § 30, jfr. midl. Strfl. af 1. April 1911 § 14.

i den idømte Bøde f. Eks. med et Beløb af 4 Kr., svarende til, hvad der mindst afsønes pr. Fængselsdag. Er der Tale om en Bøde efter Straffeloven, maa Dommen da tillige udtale, hvor stor en subsidiær Frihedsstraf der endnu bliver at afsone, hvis Bødens Rest ikke erlægges. Idømmes derimod for en Forseelse udenfor Straffeloven en Bøde paa 100 Kr., hvoraf Dommen erklærer de 40 Kr. for afgjort ved udstaaet Varetægtsarrest, vil Resten, 60 Kr., naar den ikke erlægges, være at afsone efter Taksten 6 Kr. pr. Dag.

Tilbage staar det betydningsfulde Spørgsmaal, om den obligatoriske Afkortning skal knyttes til den Betingelse, at Varetægtsarresten er, hvad der kortelig betegnes som ufor-skyldt. Da man jo til en vis Grad kan sige, at Varetægtsarresten i enhver Sag, der fører til Domfældelse af den sigtede, er »selvforskyldt«, trænger Betingelsen i alle Fald til en koncisere Udformning. Strfl.s § 58 formulerer den her omhandlede Betingelse derhen, at Arresten ikke maa tilskrives den skyldiges eget Forhold under Sagen, og hermed stemmer norsk Straffelovs § 60, medens det tyske Udkast kun afskærer den obligatoriske Afregning, saafremt den dømte, afset fra den begaaede Handling, har paadraget sig Arresten »durch eigenes großes Verschulden«. De danske og norske Loves Formulering synes fuldt tilfredsstillende: vil man fra Godtgørelsen afskære den »selvforskyldte« Arrest, bør herved kun forstaaes den Arresttid, som vedkommende har sit eget Forhold under Sagen at takke for, ikke den, som skyldes den begaaede Forbrydelses indviklede eller iøvrigt specielle Forhold. Har en dansk Mand begaaet Bigami i Australien og nu arresteres her i Landet, vil Undersøgelsen kræve Indhentning af Attester og andre Oplysninger fra dette fjærne Udland; men ligesom hans Brøde jo ikke er større, end hvis Bigamiet var begaaet her, bør den Forlængelse af Arresttiden, som herved fremkaldes, ikke betragtes som selvforskyldt. Det samme bør formentlig gælde, hvis han efter Begaaelsen, men inden »Sagen«, har for at skjule Gerningen eller aflede Mistanken fra sig fore-

taget Skridt, som nu hindrer og sinker Undersøgelsen; det kan ikke lægges en Forbryder til Last, at han har gjort sit bedste for at undgaa Opdagelse. Derimod kan man vel sige, at de Humanitetsgrunde, der føre til den obligatoriske, fulde Afregning, er af en saadan Relativitet, at de bør belinges af Loyalitet fra den skyldiges Side fra det Øjeblik, Undersøgelsen, altsaa Sigtelsen, er rettet mod ham og fremsat overfor ham. Fra dette Øjeblik bør han vide, at ved aaben og loyal Færd opnaar han Krav paa Godtgørelse for Arresttiden, medens han forspilder det ved en modsat Optræden, og herefter maa han da selv vælge sin Holdning. Hvis saaledes i det fornævnte Eksempel den sigtede under Sagen i Strid med Sandheden nægter overhovedet at have været i Australien paa det omspurgte Tidspunkt, og der herved bevirkes en Forlængelse af Arresten for at godtgøre Urigtigheden af denne Benægtelse ved Undersøgelser, har denne Arrest som »selvforskyldt« ikke Krav paa at komme i Afregning. Berettigelsen af at opstille en saadan Betingelse er formentlig utvivlsom, saa længe man, som i Danmark, endnu arbejder med Inkvisitionsprincippet i den kriminelle Retspleje, saa længe altsaa den sigtede maa anses pligtig at meddele sandfærdige Oplysninger til Sagens Klargørelse og følgelig maa anses for at handle retsstridig ved at nægte Svar eller give usande Forklaringer. Tvivlsommere kan Sagen synes under et Anklageprincip, hvor den sigtede ingen Oplysningspligt har. Her maa hans blotte — lovmæssige — Vægring ved at meddele Oplysninger ikke kunne berøve ham Retten til Afregning; men der kan yderligere spørges, om denne ikke ubetinget skal finde Sted ogsaa med Hensyn til den Arresttid, der skyldes hans positivt usande Anbringender og Benægtelser, der er fremsatte for at hindre og vildlede Undersøgelsen. Dette gælder jo, som før omtalt, efter belgisk og italiensk Ret. Imidlertid ses der dog ikke tilstrækkelig Grund til at udstrække Humanitetshensynet længere end til den loyale eller dog i alt Fald ikke positivt-uloyale sigtede. Hertil kommer ogsaa det Hensyn, at der

ikke bør være nogen Fristelse for den sigtede til at forhale og besværliggøre Undersøgelsen, fordi han foretrækker Varetægtsarresten for den Strafanstalt, han venter sig inddømt i. Højest bør man, som efter det tyske Udkast, fakultativt tillade en Afregning, hvis Omfang ogsaa bliver fakultativt, af den »selvforskyldte« Arrest, naar der i det enkelte Tilfælde foreligger særlig undskyldende Momenter, f. Eks. den skyldiges i og for sig moralske Ønske om at skaane andre for at drages ind i Sagen.

Som det fremgaar af de foranstaaende Udviklinger, er det her tilstræbt at danne Afregningsreglen saaledes, at den giver en bestemt Ret af et bestemt Indhold for den skyldige og i størst mulig Grad udelukker et Dømmerskøn og den deraf flydende Fare for, at Afregningen dels forsømmes, dels sker paa uligeartel Maade ved de forskellige Domstole. Der vil nu herimod kunne indvendes, at et saadant Formaal i Virkeligheden kun kan opnaas ved en Retsregel som den belgiske og den italienske, der betingelsesfrit afkorter al Arrest i Straffetiden, og at man, saa snart man gør Arrestens Uforskyldthed til Betingelse for obligatorisk Afkortning, er inde paa et Skøn, der logisk og praktisk maa føre over til den modsatte Ordning, hvorefter hele Afregningsadgangen saa vel som Afregningens Omfang maa gøres fakultativ. Hvor ofte vil det ikke være tvivlsomt, om man skal betragte en Arrest som selvforskyldt, og navnlig, hvor stor en Del af den samlede Arresttid man skal anse som selvforskyldt? Saa ofte, at det hele dog bliver en Skønssag! Men denne Betragtning er urigtig. Der bliver tilbage et overvejende Antal af Tilfælde, hvor den sigtede straks redbønt tilstaar og giver alle de Oplysninger, han formaar, men hvor dog f. Eks. Tilvejebringelsen af Koster fra Tyveriet, som er pantsatte, Indhentning af Erklæringer fra udenbys Personer eller fra sagkyndige og Myndigheder bevirker en Varetægtsarrest, som uden noget Skøn bør godtgøres i sit fulde Omfang ved Strafudslaaelsen. Og endvidere muliggør Fastholdelsen af den obligatoriske Regel en Fastsættelse af det

matematisk bestemte Forhold mellem Arrestdagene og Straffen, der ogsaa er en Betingelse for, at Afregningen fuldtud skal komme til at virke efter Tanken. Den Plads for Skønnet, som der — det maa erkendes — alligevel uundgaaelig bliver tilbage, maa man da indrømme det. —

Af de forskellige Detailspørgsmaal, som frembyder sig, skal endnu et Par kortelig berøres. Der kan sporges, hvorvidt der bør afregnes, naar Varetægtsarresten har haft Hensyn til en Sigtelse, men den paagældende ikke dømmes for dette Forhold, men for et andet. Der hersker herom dette Meninger i fremmed Retspraksis *); som Regel vil formentlig Afregningen være lige saa velbegrundet i et saadant Tilfælde, som hvor Arrest og Dom har Hensyn til det samme Forhold. Fremdeles bør det betones, at da Synspunktet er »anteciperet Strafudstaaelse«, bør der ikke blive Tale om nogen Strafforvandling, selv om Afregningen bringer den Reststraf, der bliver at udstaa, ned under den paagældende Strafarts lovbestemte Minimum.

I det foranstaaende har der kun været Tale om den forud for Domsafsigelsen liggende Varetægtsarrest. Naar Dommen er afsagt, maa det være den domtes Ret at udstaa sin Straf uden Forhaling, for saa vidt Dommen ikke anfægtes. Lader dette sig ikke gøre, f. Eks. paa Grund af Pladsmangel i vedkommende Strafanstalt, maa han enten løslades, indtil Afsoningen kan finde Sted, eller, hvis det skønnes nødvendigt at beholde ham i Varetægtsarrest, have et ubetinget Krav paa, at der for hver Arrestdag fra den Dag, da han har erklæret sig tilfreds med Dommen, godtgøres ham en Dag i den Straf, han senere kommer til at udstaa. Dette vil der vel kunne være Enighed om. Men det samme bør formentlig være Tilfældet, hvis Afsoningen udsættes, fordi det offentlige appellerer Dommen, og uanset, hvilket Udfald Appellen faar. Bliver Dommen stadfæstet af Over-

---

*) Jfr. Kriegsmann l. c. p. 233—35.

instansen, viser dette Udfald, at Appellen har savnet objektiv Begrundelse, og derfor bør den ikke kunne medføre noget Retstab for den dømte, hvilket netop undgaas ved, at Arresten afregnes. Skærpes eller formildes derimod Straffen ved den højere Instans, ligger heri intet, der frembyder en Analogi til en selvforskyldt Varetægtsarrest før Dommen. Forandringen betyder en Kritik af Underrettsdommen, er et Udtryk for, at denne har vurderet urigtig; men den dømte har et ideelt Krav paa straks at se sin Handling rigtig vurderet, og kan i alle Fald ikke være pligtig at bøde med en yderligere Varetægtsarrest for Rettens Fejlsyn. Ogsaa i dette Tilfælde bør der altsaa ske en obligatorisk og fuldstændig Afregning af Arresten. Hvis kun den dømte selv appellerer eller forlanger Appel og opnaar Strafnedsættelse, gælder det samme; Udfaldet viser, at Appellen var en Pligt for ham overfor sig selv, at Underinstansen har vurderet urigtig til hans Skade, og Frugten af den opnaaede rigtige Vurdering i Overinstansen maa ikke berøves ham eller beskæres ved Arrestopholdet under Appellen. Tvivl kan kun opstaa, hvis den af domfældte forlangte Paaanke fører til Skærpelse af hans Straf eller til Stadfæstelse af Dommen. Paa den ene Side kan det hævdes, at ingen bør afskrækkes fra at appellere ved Frygten for det Plus af Lidelse, som en Varetægtsarrest, der ikke godtgøres, rummer, og at der derfor ogsaa i dette Tilfælde maa finde Afkortning Sted. Heroverfor kan imidlertid anføres, at en saadan Regel vil opfordre til ganske temerær Appel fra enhver domfældt, der foretrækker Varetægtsdage for Dage i Tugthus eller Arbejdsfængsel, hvortil han er dømt, samt endvidere, at der her synes at være eller i alle Fald at kunne være en Analogi til den selvforskyldte Arrest paa Undersøgellesstadiet. Disse sidstnævnte Betragtninger lader sig ikke afvise, og det rette synes da at være en Ordning, som i Tilfælde, hvor den af domfældte foranledigede Appel fører til Skærpelse eller Stadfæstelse, overlader det til Appeldomstolen at afgøre efter Hensyn til, om Appellen skønnes at have haft rimelig subjektiv Begrundelse

i Forhold til den dømte, hvorvidt Appeltidens Varetægtsarrest skal afkortes i Straffen eller ej. I første Fald sker Afkortningen fuldt ud ligesom i Tilfælde af Dommens Forandring i den dømtes Favor og af Appel alene fra det offentlige Side *).

Det af den danske Straffelovskommission i 1912 afgivne Udkast til almindelig borgerlig Straffelov bestemmer i § 49: »Har den skyldige været underkastet Varetægtsfængsel, som han ikke ved sit Forhold i Anledning af Sagen har paadraget sig, skal dette komme i Betragtning saaledes, at Straffen i passende Omfang formindskes og efter Omstændighederne helt bortfalder.« Det ses, hvilket væsentligt Fremskridt denne Affattelse betyder i Sammenligning med den gældende Straffelovs § 58: dennes vilkaarlige Begrænsninger og Betingelser med Hensyn til, at Varetægtsarresten skal have været langvarig, og med Hensyn til de idømte Straffes Art og Grad er bortskaarne, Afkortningen er obligatorisk, kun betinget af Arrestens Uforskyldthed, og Motiverne udtaler klart, at Synspunktet er det, at Strafskylden er uformindsket, men at en Del af den forskyldte Straf all er afsonet ved den udstaaede Arrest. Derimod vil Udkastet ikke gaa med til den i det foranstaaende hævdede Opfattelse, at hver Arrestdag skal godtgøres med en Dag af den idømte Frihedsstraf, uden Forskel efter dennes mer eller mindre strenge Natur; Motiverne udtale, at en saadan Ligestilling vel kan etableres mellem Varetægtsarrest og simpelt Fængsel, men derimod ikke mellem Arresten og Arbejdsfængsel eller Strafarbejde. Da Bestemmelsen paa den anden Side opgiver at fastslaa et andet Værdiforhold mellem Arresten og de sidstnævnte Frihedsstraffe — som iøvrigt ogsaa mellem den og Bødestraf —, bliver Afregningens Omfang i Virkeligheden fakultativ, overladt til Domstolenes Skøn:

*) Om udenlandsk Rets Stilling m. H. t. Arresten efter Domsafsigelsen i 1ste Instans se Kriegsmann l. c. p. 231—33.

obligatorisk er kun Foretagelsen af en vis Afregning, der formindsker Straffen »i passende Omfang«, hvorved Døren stadig er aaben for Retsulighed og Tilsidesættelse af Budet om Afregning; dette sidste er der saa meget større Fare for, som Paragrafen ikke paabyder, at Dommen skal angive, hvilken Straf der, bortset fra det udstaaede Varetægtsfængsel, er forskyldt. Motiverne erkende vel, at det vil være af Betydning, at Dommen fastslaar dette, men tilføje, at man ikke har anset Straffeloven for at være det rette Sted for et positivt Paabud herom. Det ses imidlertid ikke, at der systematisk vilde være noget til Hinder for at lade et saadant Paabud fremtræde i Bestemmelsens Formulering; norsk Straffelovs § 60 har, som det fremgaar af Motiverne til Udkastet af 1896 p. 109, ment at tilkendegive et saadant Paabud ved at redigere Bestemmelsen derhen, at Varetægtsfængslet bør »i Domsslutningen helt eller delvis bringes i Afdrag i den forskyldte Straf«. — Det danske Udkast har endelig skærpet Betingelsen: Arrestens Uforskyldthed, nemlig ved at ombytte Udtrykket »hans eget Forhold under Sagen« i Strfl.s § 58 med Udtrykket »sit Forhold i Anledning af Sagen«. Motiverne viser, at dette er gjort med velberaad Hu for at tilkendegive, at Personen ved sit Forhold, ogsaa før Sag er rejst, kan have foranlediget Varetægtsfængslets Anvendelse og som Følge deraf intet Krav have paa, at det lages i Betragtning ved Straffens Fastsættelse, — et Standpunkt, hvis Rigtighed er bestridt paa et tidligere Sted i nærværende Undersøgelse.